

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken, lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og Valgmenighedsloven (Afskaffelse af 3-årigt tilsyn med anerkendte trossamfund, decentralisering af præsteansættelser m.v. og administrative opgaver m.v. i folkekirken som følge af opgavebortfald)

Dato: 29. oktober 2024

Akt nr. 426244

Sagsbehandler
Trine Niss Bjørling

Indholdsfortegnelse

1.	Høringen
1.1.	Høringsperiode
1.2.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
2.	Høringssvarene
2.1.	Generelle bemærkninger til lovforslaget
2.1.1.	Lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser i folkekirken
2.1.2.	Høringsperiode og forslag til revision af trossamfundsloven
2.2.	Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget
2.2.1.	Afskaffelse af 3-årigt tilsyn med anerkendte trossamfund
2.2.2.	Decentralisering af præsteansættelser m.v. i folkekirken
2.2.2.1.	Præsteansættelser
2.2.2.2.	Tjenesteboligpligten
2.2.2.3.	Valgmenighedspræster
2.2.2.4.	Klageadgang
3.	Lovforslaget i forhold til lovudkastet

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om trossamfund uden for folkekirken, lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og Valgmenighedsloven (Afskaffelse af 3-årigt tilsyn med anerkendte trossamfund, decentralisering af præsteansættelser m.v. og administrative opgaver m.v. i folkekirken som følge af opgavebortfald) har i perioden fra den 2. september 2024 til den 30. september 2024 (28 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 2. september 2024 endvidere sendt til Kirkeudvalget til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 2. september 2024.

Akt nr. 426244

Side: 2

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget hørings svar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Høringspart	Hørings svar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger
Akademikerne	X	X	
Alle anerkendte trossamfund og menigheder	X	X	
Alle biskopper	X	X	
Alle menighedsråd			
Alle provstiudvalg	X	X	
Alle valgmenigheder			
Alle stiftsadministrationer	X	X	
Danmarks Provsteforening	X	X	
Dansk Muslimske Union	X	X	
Danske Kirkers Råd	X	X	
Den Danske Præsteforening	X	X	
Evangelisk Luthersk Mission			
FLC			
Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder	X	X	
FrikirkeNet	X	X	
Grønlands Selvstyre, Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	X		X

Indre Mission	X	X	
Landsforeningen af Menighedsråd	X	X	
Luthersk Mission			

Akt nr. 426244

Side: 3

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag.

By-, Land- og Kirkeministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er skrevet med kursiv.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer der er foretaget i forhold til det udkast, som har været i offentlig høring. Her omtales også ændringer, som ikke har baggrund i modtagne høringssvar, men er foretaget på By-, Land- og Kirkeministeriets egen foranledning.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

2.1.1. Lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser i folkekirken

Biskoppen over Københavns Stift anfører på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer, at opgaveoverførslen må forventes at medføre omkostninger til drift, herunder til sikring af kontrol og ensretning i lovanvendelsen, og at det forudsættes, at et beløb svarende til de opgaver, der flyttes fra ministeriet til stifterne, løber tilbage til fællesfonden, herunder også i relation til overførsel af opgaver, der ikke kræver lovændring. Det anføres, at lovforslaget blandt andet vil have den implementeringsmæssige konsekvens, at samordning og koordination af praksis og specialiseret sagsbehandling særligt i afskedigelsessager fremover skal varetages af de 10 stiftsadministrationer foruden den sagsbehandling, der i praksis er sket i ministeriet i disse sager. Det anføres endvidere, at folkekirken fortsat har behov for, at der sker en samordning og koordination af den ansættelsesretlige forvaltning i de ti stiftsadministrationer, og at det indebærer en praktisk implementerings-opgave og forventeligt et permanent højere ressourceforbrug til at løse denne opgave. Dette indebærer en ulempe i de ti stifter, som i praksis vil få konsekvenser i form af et øget timeforbrug og heraf afledt merudgift. Stiftsadministrationerne agter at rejse en sag om tillægsbevilling for 2025 og et permanent bevillingsløft fra 2026 i folkekirkens fællesfond, idet det forudses, at ændringerne har praktiske og økonomiske konsekvenser for folkekirken.

Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg udtrykker glæde over, at ministeriet har udarbejdet et lovforslag, der har til formål at sikre bedre ressourceudnyttelse og begrænse administrationen og bureaukratiet og henviser til, at lange sagsbehandlingstider i ministeriet mange steder har besværliggjort arbejdsforhold for menighedsråd, provstiudvalg, præster og kirkefunktionærer og i forbindelse med personalesager har være til stor belastning for arbejdsmiljø og økonomi,

men påpeger, at der med uddelegering af opgaver også bør følge ekstra bevilling af lønkroner til udførelse af disse ekstra arbejdsopgaver. **Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg** udtrykker bekymring for, at stiftsøvrighedens vetoret i forbindelse med lokalplanssager bortfalder.

Akt nr. 426244

Side: 4

Landsforeningen af Menighedsråd efterspørger med henvisning til afsnit 3 om lovforslagets økonomiske konsekvenser en økonomisk konsekvensvurdering af fællesfonden under henvisning til, at stiftsadministrationerne er finansieret af fællesfonden.

Provstiudvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd efterspørger beregning af, hvad overførslen af opgaverne vil betyde i stifterne og henviser til, at hvis 10 stifter skal varetage de opgaver, som én instans tidligere har varetaget, vil det uundgåeligt betyde en forøgelse af de samlede administrationsomkostninger i stifterne. **Provstiudvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd** anfører endvidere, at udgiften hertil vil skulle dækkes af stiftsbidragene, som opkræves via kommunerne af folkekirke-medlemmerne, og at disse midler er bedre brugt til menighedsnære aktiviteter. **Provstiudvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd** henviser til, at besparelsen for ministeriet synes meget lille i forhold til de meget store konsekvenser, det har for folkekirken især i lyset af at de samlede udgifter må forventes at stige.

Præsteforeningen anfører, at personaleforvaltning af de personer, der er ansat under ministeriet, må betragtes som en af ministeriets kerneopgaver, og at ministeriet tilsyneladende ikke har regnet med omkostningerne til det øgede antal retssager, som en manglende ankeadgang vil kunne medføre, ligesom det undrer **Præsteforeningen**, at præstebevillingen fremover vil skulle bruges til opgaver, der ellers ikke er dækket af denne bevilling.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at stiftsadministrationerne allerede i dag varetager en række opgaver vedrørende præsteansættelser, valgmenighedspræster og tjenesteboliger, og at forslagene giver mulighed for et reelt opgavebortfald som vil lette sagsbehandlingen i stifterne, da der ikke længere skal forberedes materiale til forelæggelse af indstilling i sagerne for ministeriet. Med henblik på fortsat at sikre ensartet praksis i sagerne vil ministeriet bistå stifterne med vejledning og skabeloner. By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker hertil, at præstebevillingen ikke påvirkes af forslaget.

By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker endvidere, at lovforslagets § 2 skaber lovgivningsmæssige rammer for decentralisering af sagsgange og afgørelser i forbindelse med administrative opgaver m.v. i folkekirken. Lovforslagets § 2 indeholder bemyndigelsesbestemmelser, der giver mulighed for at fastsætte administrative regler med hjemmel i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., herunder mulighed for at fastsætte regler om klageadgang for personale- og ansættelsessager. De administrative forskrifter med den konkret udmøntning vil blive sendt i fire ugers offentlig høring forud for udstedelse og ikrafttræden. Lovforslagets § 3 skaber derudover direkte hjemmel til, at biskopperne kan foretage stadfæstelse af valgmenighedspræster og deres medhjælpere.

For så vidt angår bemærkningerne vedrørende stiftsøvrighedens indsigelsesret over for kommunernes lokalplanlægning henviser ministeriet til, at nærværende lovforslag ikke indeholder forslag til ændring af planloven.

Akt nr. 426244

Side: 5

2.1.2. Høringsperiode og forslag til revision af trossamfundsloven

Biskoppen over Københavns Stift henleder på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer, ministeriets opmærksomhed på, at det vil være hensigtsmæssigt at oprette et råd for tros- og livssynssamfund i lighed med, hvad man har i fx Norge og Finland, der kan rumme den gode samtale mellem statslige myndigheder og tros- og livssynssamfundene.

Danske Kirkers Råd ser gerne, at flere administrative arbejdsgange ensrettes og forsimples og kommer i deres høringsvar med en række konkrete forslag til ændringer i reglerne for anerkendte trossamfund.

FrikirkeNet opfordrer til, at der sker en yderligere forenkling af administrationen med andre trossamfund, og at stramninger i forhold til trossamfund lægges i straffeloven og ikke i trossamfundsloven.

Indre Mission vil gerne opmuntre til, at flere rent administrative arbejdsgange ensrettes og forsimples, så både statens og trossamfundenes forbrug af arbejdsressourcer på bureaukrati nedsættes, og støtter, at der arbejdes med de forslag til yderligere forsimplinger, som Danske Kirkers Råd anfører i deres høringsvar. **Indre Mission** opfordrer til, at der findes en bedre løsning på den forestående revision af trossamfundsloven og anbefaler, at ministeriet ser nærmere på snitfladerne mellem de kirkesamfund, der har samme konfessionelle evangelisk-lutherske trosgrundlag som folkekirken med henblik på en styrket retsstilling og klarhed i forhold til deres status.

By-, Land- og Kirkeministeriet har noteret forslagene og henviser til, at ministeriet forventer at fremsætte et lovforslag om revision af trossamfundsloven senere i denne folketingsamling.

Provstiudvalget i Frederiksberg Provsti giver udtryk for, at de ikke finder det demokratisk forsvarligt, at ministeriet sender et høringsbrev den 2. september med høringsfrist den 30. september i en måned, hvor provstiudvalgene skal afslutte budgetproces, der er valg til menighedsråd og provsterne er på årsmøde i fire dage.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at lovforslaget i overensstemmelse med de generelle retningslinjer for udarbejdelse af lovforslag, herunder afsnit 9.1.2. i Justitsministeriets Lovkvalitetsvejledning, har været i høring i fire uger. Ministeriet bemærker endvidere, at de administrative forskrifter, der forventes udstedt med hjemmel i lovforslagets § 2, vil blive sendt i fire ugers offentlig høring forud for udstedelse og ikrafttræden.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Afskaffelse af 3-årigt tilsyn med anerkendte trossamfund

Akt nr. 426244

Side: 6

Bahá'í samfundet i Danmark har anført, at såfremt det vurderes, at nytten ved de tre-årige, regelmæssige tilsyn er væsentligt mindre - og/eller at de er mere ressourcekrævende - end stikprøvekontrollerne, har de ingen indsigelser imod at det afskaffes.

Dansk Muslimsk Union bifalder afskaffelsen af det 3-årige tilsyn, herunder ministeriets vurdering af, at den foreslåede afskaffelse af det 3-årige tilsyn ikke vil medføre en forringelse af data i Trossamfundsregistret.

Den katolske Kirke hilser forslaget om afskaffelse af det 3-årige tilsyn med anerkendte trossamfund velkommen og henviser til ønsket om, at gennemskuelighed i forhold til offentlige myndigheder ikke kommer til at betyde et uforholdsmæssigt stort forbrug af ressourcer, som især de små trossamfund kan have svært ved at leve op til.

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder giver udtryk for, at det er fornuftigt, at det 3-årige tilsyn med de anerkendte trossamfund omlægges til en delvis stikprøvekontrol.

FrikirkeNet og **Danske Kirkers Råd** roser forslaget og regeringen for at ville afskaffe det treårige tilsyn af andre trossamfund, som de ser som et unødvendigt administrativt lag.

Indre Mission anbefaler forslaget om at afskaffe unødvendigt bureaukrati på trossamfundenes område, så det 3-årige tilsyn med de anerkendte trossamfund omlægges til en delvis stikprøvekontrol.

Provstiudvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd anfører, at det ikke synes at være et validt argument for afskaffelsen, at et tilsyn i 2023 ikke har resulteret i tilbagekaldelse af anerkendelser, da det måske netop er bestemmelsen om tilsyn, som har betydet, at trossamfundene har overholdt betingelserne.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at ministeriet fortsat hvert år vil føre et 100 pct. tilsyn med rettidig indberetning af årsregnskaber (inkl. oplysninger om donationer), med om de anerkendte trossamfund opfylder kravet om mindst 50 myndige medlemmer, samt med at menigheder har mere end 1 medlem. Derudover foretages et årligt stikprøvebaseret tilsyn med et antal anerkendte trossamfund og menigheders årsregnskaber og oplysninger om donationer.

2.2.2. Decentralisering af præsteansættelser m.v. i folkekirken

2.2.2.1. Præsteansættelser

Akademikerne finder det beklageligt, at et lovforslag som vedrører delegering af kompetence og mulighed for at afskære klageadgang, ikke samtidig indeholder de forventede ordninger, hvilket gør det svært at forholde sig til hvad ministeriet rent faktisk foreslår og opfordrer ministeriet til at indkalde de relevante parter til nærmere drøftelser om lovforslagets indhold, inden lovforslaget forelægges for Folketinget.

Provstiudvalget i Frederiksberg Provsti finder det ikke muligt at give et hørings svar, da det er uklart, hvordan sammenhængen mellem ansættelse/afskedigelse af præster forstås, og da det ikke fremgår, hvordan og af hvem personalessager, der kan føre til afskedigelse, skal behandles. Der henvises i den forbindelse til korrespondance med Københavns Stift, der har henvist til en mundtlig orientering af stifterne om delegation af visse forberedelser til afskedsager til stifterne, og at der ikke foreligger noget om dette på skrift. **Provstiudvalget i Frederiksberg Provsti** finder det derudover uklart, hvordan snitfladen mellem ministerium og biskop/stiftsadministration er, når det gælder ansættelse/personalesager/afskedigelse og kan af den årsag ikke give et adækvat hørings svar.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2 er bemyndigelsesbestemmelser, der gør det muligt at fastsætte administrative regler om ansættelse af præster, tjenesteboligpligten og om klageadgange. By-, Land- og Kirkeministeriet sender et forslag til bekendtgørelse, der udmønter lovforslagets § 2, i fire ugers offentlig høring forud for udstedelse og ikrafttræden, og det vil i den forbindelse være muligt at komme med hørings svar til de konkrete forslag.

Biskoppen over Københavns Stift anfører på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer, at ministeriets understøttelse af folkekirken er central, og at der derfor overordnet set er grund til at være opmærksom på, om forslagens § 2 i for høj grad mindsker denne understøttende funktion, men hilser samtidig forslaget om at få overdraget ansættelsesmyndigheden velkommen og tilføjer, at stifterne gennem de sidste år har arbejdet målrettet på at forbedre og ensarte det forberedende arbejde i stifterne, herunder udarbejde standardbreve samt skabeloner til brug for menighedsrådenes indstilling/udtalelse i forbindelse med ansættelse af præster i folkekirken. **Biskoppen over Københavns Stift** anfører på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer i relation til forslaget om ændringerne af § 11, stk. 1, 2. pkt., § 11, stk. 3, § 12, stk. for 1, nr. 1, og § 13 b, stk. 1, 1. pkt., at ændringsbestemmelserne er en naturlig konsekvens af, at ansættelsesbeføjelsen ændres, men at § 12, stk. 1, nr. 1, og § 13 b, stk. 1, 1. pkt. sjældent anvendes. **Biskoppen over Københavns Stift** anfører på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer at det forventes, at der forud for hver enkelt decentralisering af yderligere opgaver vil blive optaget forhandlinger med dem om blandt andet snitflader, rækkevidde og omfang, og at der vil være brug for at sikre en god implementering og fortsat ensartethed på tværs af landet i ansættelserne både i forhold til overførsel af de opgaver, som er omtalt i lovforslaget og i forhold overførsel af sager om ændring af sognestruktur, stadfæstelse af præster udsendt af Den Danske Kirke i Udlandet og sager om uansøgt afsked, hvorfor det må forventes, at stifterne vil indsende en tillægsbevillingsansøgning for 2025 samt en ansøgning til omprioriteringspuljen 2026 til sikring af dette formål og til dækning af ressourcer til at løfte disse ekstra opgaver.

Biskoppen over Københavns Stift anbefaler på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer, at også kompetencen til at godkende præster efter § 2 i ansættelsesloven samt godkende oprettelse af lokalfinansierede præstestillinger, jf. ansættelsesloven § 20, delegeres til biskopperne.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at stiftsadministrationerne allerede i dag varetager en række opgaver vedrørende præsteansættelser, valgmenighedspræster og tjenesteboliger, og at det er ministeriets vurdering, at forslagene giver mulighed for et reelt opgavebortfald som vil lette sagsbehandlingen i stifterne, da der ikke længere skal forberedes materiale til forelæggelse af indstilling i sagerne for ministeriet. Med henblik på fortsat at sikre ensartet praksis i sagerne vil ministeriet bistå stifterne med vejledning og skabeloner, ligesom der i forbindelse med fastsættelse af de administrative forskrifter om decentralisering af opgaver vil være dialog med biskopperne og stifterne om blandt andet snitflader, rækkevidde og omfang. By-, Land- og Kirkeministeriet har noteret biskoppernes forslag om overdragelse af yderligere kompetence.

Akt nr. 426244

Side: 8

Provstiuvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd har anført, at de er bekymrede for retssikkerheden for både præster og menighedsråd ved overladelse af kompetence til præsteansættelse, da forslaget medfører en betydelige magtkoncentration hos biskopperne, hvilket kan få uoverskuelige konsekvenser. **Provstiuvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd** anfører endvidere, at der reelt vil blive tale om 10 forskellige folkekirker, når ansættelsesmyndigheden overlades til de 10 biskopper. Der henvises derudover til, at det jævnligt sker, at præster og biskopper kommer på kant med hinanden og at det i disse tilfælde er væsentligt, at der er én instans, der varetager den danske folkekirkes forhold, nemlig kirkeministeriet/kirkeministeren.

Landsforeningen af Menighedsråd antager, at de foreslåede lovændringer ikke får betydning for menighedsrådenes kaldsret. **Landsforeningen af Menighedsråd** er bekymrede for, om overførslen af ansættelseskompetencen til biskoppen vil kunne få u hensigtsmæssig indflydelse på processen under henvisning til, at biskoppen i forvejen spiller en stor og ikke ubetydelig rolle i forhold til menighedsrådenes medvirken ved ansættelse af præster. **Landsforeningen af Menighedsråd** anfører, at det bør overvejes, hvordan ministeriet ud fra et forvaltningsretligt synspunkt vil sikre en ensartet praksis i forhold til ansættelseslovens § 12, stk. 1, den såkaldte kåringsbestemmelse, og i forhold til stillingsbytte i henhold til ansættelsesbevislovens § 13 b, stk. 1, 1. pkt., når man giver kompetencen til at træffe beslutning herom til biskopperne. **Landsforeningen af Menighedsråd** anfører med henvisning til cirkulære nr. 9656 af 21. november 2013, at det bør afklares, hvordan dette skal forholdes med § 11 i ansættelsesloven, hvor efter ministeren, hvis særlige omstændigheder foreligger, kan beslutte, at genopslag af stillingen skal foretages og fornyet indstilling finde sted.

Akademikerne henleder derudover opmærksomheden på tjenestemandslovens bestemmelser om kompetenceforhold, herunder fx § 26, stk. 2, hvorefter uansøgt afsked kun kan foretages af ministeren, og anfører, at der med den foreslåede ordning ikke længere vil være sammenfald mellem ansættelseskompetencen, afskedskompetence, og kompetencen til at træffe afgørelse om disciplinære sanktioner, hvilket giver anledning til en række juridiske problemstillinger.

Hertil bemærker By-, Land og Kirkeministeriet, at Akademikerne ikke har anført eksempler på konkrete problemstillinger, som lovforslaget kan antages at medføre.

Akt nr. 426244

Side: 9

Ministeriet bemærker videre, at biskopperne allerede i dag bl.a. er bemyndiget til på ministeriets vegne at træffe afgørelser i visse sager om ansættelse af præster, jf. § 11, stk. 3, i By-, Land- og Kirkeministeriets cirkulære nr. 9656 af 21. november 2013 om opslag, besættelse af og ansættelse i præste- og provstestillinger, forberedelse af sager om ansættelse og udfærdigelse af ansættelsesbevis.

Biskopperne er desuden også bemyndiget til på ministeriets vegne at træffe afgørelser i visse disciplinærsager vedrørende præster, jf. 1. kapitel i By-, Land- og Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse nr. 10913 af 15. marts 2005 om visse ændringer af administrationen af præsters løn- og ansættelsesvilkår, ligesom biskopperne er bemyndiget til på ministeriets vegne at foretage afsked efter ansøgning af sognepræster, uanset om disse er ansat som tjenestemænd eller på overenskomst, jf. § 1, i By-, Land- og Kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 53 af 16. januar 2008 om afsked af visse præster.

Det er By-, Land- og Kirkeministeriets opfattelse, at biskopperne – på ministeriets vegne – generelt varetager disse opgaver således, at det er betryggende at foretage yderligere delegation i overensstemmelse med lovforslaget. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at den foreslåede mulighed for, at ministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over afgørelser, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed, ikke afskærer By-, Land- og Kirkeministeriet fra af egen drift – som tilsynsmyndighed – at gå ind i konkrete sager for nærmere at undersøge, om en biskop har truffet en forkert afgørelse eller begået grovere sagsbehandlingsfejl i forbindelse med sin behandling af en konkret sag.

2.2.2.2. Tjenesteboligpligten

Biskoppen over Københavns Stift anfører på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer at de som udgangspunkt hilser beføjelsen til at få overdraget myndigheden til nedlægge og fritage fra tjenesteboligpligt velkommen og foreslår samtidig, at beføjelsen til at knytte tjenesteboligpligt til præstestillinger tillige delegeres til biskopperne. Det anføres i den forbindelse, at der vil være brug for at sikre en god implementering og fortsat ensartethed på tværs af landet i anvendelsen, hvorfor det må forventes at stifterne vil indsende en tillægsbevillingsansøgning for 2025 samt en ansøgning til omprioriteringspuljen 2026 til sikring af dette formål. Endvidere forventer stifterne at få tilsendt oplysninger om ministeriets praksis i forbindelse med fritagelse af tjenesteboligpligten.

Landsforeningen af Menighedsråd udtrykker i forhold til forslaget om at delegere afgørelseskompetencen vedrørende dispensation fra eller ophævelse af tjenesteboligpligten bekymring for, hvordan der sikres en ensartet praksis, samt for manglende armslængde i situationer, hvor biskop og menighedsråd ikke er enige eller hvor biskoppens politiske holdning til fx tjenesteboliger påvirker beslutningen, og efterspørger ankeinstans i den forbindelse.

Præsteforeningen forudsætter, at der vil ske en forhandling med Præsteforeningen, hvis boligcirkulæret skal ændres.

Akt nr. 426244

Side: 10

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at det er By-, Land- og Kirkeministeriets vurdering, at stiftsadministrationerne allerede i dag varetager en række opgaver vedrørende tjenesteboligpligten, og at den konkrete ordning vil blive fastsat ved administrative forskrifter. By-, Land- og Kirkeministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at ændringer i cirkulære om tjenestebolig for folkekirkens præster skal ske efter forhandling med Præsteforeningen og Finansministeriet. Med henblik på fortsat at sikre ensartet praksis i sagerne vil ministeriet bistå stifterne. Dette vil fx. kunne tænkes at ske med vejledning og skabeloner, ligesom der i forbindelse med fastsættelse af de administrative forskrifter vil være dialog med biskopperne og stifterne om blandt andet snitflader, rækkevidde og omfang.

2.2.2.3. Valgmenighedspræster

Biskoppen over Københavns Stift på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer og **Landsforeningen af Menighedsråd** har ingen bemærkninger til forslaget om at biskopperne fremover varetager opgaven med stadfæstelse af valgmenighedspræster. **Biskoppen over Københavns Stift foreslår på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer**, at opgaven med at anerkende en valgmenighed og tilbagekalde en valgmenighed ligeledes delegeres til biskopperne. For at sikre en god implementering og fortsat ensartethed på tværs af landets ansættelser forventes, at stifterne vil indsende en tillægsbevillingsansøgning for 2025 samt en ansøgning til omprioriteringspuljen 2026 til sikring af dette formål.

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder og **Indre Mission** finder det fornuftigt, at stadfæstelse af kommende valgmenighedspræster overgår til landets biskopper.

Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder og **Indre Mission** udtrykker betænkelighed i forhold til, om overførslen af opgaven til stifterne kan føre til en uens praksis de enkelte stifter imellem og er bekymrede for, om en evt. klage og indsigelse fremover vil afhænge af den enkelte biskops velvilje og dermed skabe en uens behandling af valg- og frimenigheder på landsplan.

Provstiuvalget ved Kongens Lyngby Provsti og Virum Sogns menighedsråd giver udtryk for, at det ikke virker rimeligt, at udgifterne til stadfæstelse af valgmenighedspræster fremover skal bæres af folkekirkemedlemmerne, når stiftsadministrationerne skal varetage opgaven, da valgmenighedernes medlemmer ikke betaler kirkeskat.

By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker hertil, at ministeriet forud for lovforslagets ikrafttræden udarbejder relevant vejledningsmateriale om behandling af sager om stadfæstelse af valgmenighedspræster, med henblik på at sikre ensartet sagsbehandling i stifterne. Ministeriet bemærker endvidere, at stiftsadministrationerne allerede i dag forbereder sagerne og indhenter dokumentation vedrørende indstilling til ministeriet om stadfæstelse af valgmenighedspræster og deres medhjælpere, og at det derfor ministeriets vurdering, at forslaget medfører et reelt

opgavebortfald som vil lette sagsbehandlingen i stifterne, da der ikke længere skal forberedes materiale til forelæggelse af indstilling i sagerne for ministeriet.

Akt nr. 426244

Side: 11

2.2.2.4. Klageadgang

Biskoppen over Københavns Stift anfører **på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer**, at adgangen til at begrænse klager i sager om løn- og godtgørelsesforhold, klager over afslag på oprykning til højere løngruppe samt klager over andre forhold, hvor biskoppen har truffet en beslutning med grundlag i ledelsesretten, ikke behøver en særskilt lovhjemmel for at blive begrænset eller delegeret, da der i forvejen tale om, at præster ikke har krav på at få sådanne klager behandlet ved anden instans. **Biskoppen over Københavns Stift** udtrykker **på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer**, at der kan være behov for at skabe hjemmel til at begrænse klageadgangen i forvaltningsafgørelser, eller afgørelse efter regler, hvor der i gældende ret er adgang til at klage til ministeriet, fx tjenesteboligcirkulæret § 41, stk. 2.

Biskoppen over Københavns Stift bemærker **på vegne af alle biskopper og alle stiftsadministrationer**, at de som udgangspunkt ikke har bemærkninger til at klageadgangen bliver begrænset, idet de er enige med ministeriet i, at stifterne besidder de nødvendige faglige, herunder juridiske ekspertiser til rådighed for behandling af sagerne, men vi forventer, at emnet forud for ændring af hver enkelt regel vil blive taget op og drøftet med os særskilt, idet det må forventes at stifterne kan få behov for at udvide den faglige og juridiske ekspertise afhængigt af omfanget af den konkrete opgave og sikring af god implementering og ensartethed på tværs af landet. Det må derfor forventes at stifterne vil indsende en tillægsbevillingsansøgning for 2025 samt en ansøgning til omprioriteringspuljen 2026 til sikring af disse formål. Opmærksomheden henledes på, at det kan blive aktuelt at udvide årsværksbehovet i stifterne samt at det kan blive aktuelt at indkøbe bistand udefra i lighed med, den praksis By-, Land- og Kirkeministeriet har anvendt. Endelig bemærkes, at biskopperne og stifterne af legitimitetshensyn ønsker at klager over biskopper eller stiftsøvrigheder fortsat vil blive realitetsbehandlet i By-, Land- og Kirkeministeriet.

Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg anfører, at uddelegeringen af myndighed og kompetence til stift og biskop kan påvirke retssikkerheden negativt, fordi man ikke længere vil kunne indbringe stiftets afgørelser for ministeriet.

Landsforeningen af Menighedsråd anfører, at det fra menighedsrådenes side må være en fordel, at sagsbehandlingstiden forkortes, når den endelige afgørelse træffes af biskoppen, sammenlignet med praksis i dag således, at der hurtigere kan skrives ind i situationer, der påvirker arbejdsmiljøet i rådet og på arbejdspladsen.

Præsteforeningen anfører, at rækkevidden af lovforslaget, herunder særligt § 2 er uklar, da det ikke fremgår, hvilke sager og afgørelser, der ikke længere vil kunne ankes eller hvad der ønskes delegeret, idet dette ikke er præciseret nærmere. Foreningen problematiserer i den forbindelse, om der i lovforslagets bemyndigelsesbestemmelse fx også ligger, at biskopperne skal kunne få afskedigelseskompetencen tildelt efterfølgende med samtidig afskæring af ankeadgang.

Præsteforeningen henviser til, at det vil være i strid med tjenestemandslovens § 26, stk. 2, at lade biskopperne få kompetence til at foretage uansøgt afsked af tjenestemandsansatte præster. **Præsteforeningen** anfører også, at biskopperne ikke er bemyndiget til at behandle diskretionære sager mod præster eller disciplinære sager vedrørende overenskomstsatte præster og henviser til, at behandling af disse sager ligeledes vil kræve en bemyndigelse, da ansættelsesforholdene er i Kirkeministeriet.

Præsteforeningen problematiserer endvidere, at bemyndigelsesbestemmelsen foreslås indsat i lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., men foreslås at gå ud over lovens anvendelsesområde/have videre rækkevidde, og at forslaget kan læses som om, at der gives en blankocheck til ministeriet til at fastsætte områder, hvor klageadgang kan afskaffes.

Præsteforeningen henviser til, at muligheden for at påklage en biskops afgørelse til ministeriet er en retssikkerhedsgaranti for den enkelte præst/provst.

Præsteforeningen anfører derudover med henvisning til lovforslagets side 15, at "aftalte lønforbedringer" og iværksættelse af "diskretionære ansættelsesretlige reaktioner" ikke kan sammenlignes, da det ene hviler på en kollektiv, gensidigt indgået aftale mellem Præsteforeningen og ministeriet, mens det andet er ensidige ansættelsesretlige skridt. **Præsteforeningen** henviser endvidere til, at ministeriet som ansættelsesmyndighed har pligt til at sikre korrekt forvaltning af de medarbejdere, de har ansat ved at afprøve afgørelserne fx i det omfang den retlige subsumption er usikker, hvor der kan være tale om mulige overtrædelser af lighedsgrundsætningen, magtfordrejningslæren, proportionalitetsgrundsætningen og andre forvaltningsretlige grundsætninger, ligesom der langt fra altid er tale om sager baseret på et skøn.

Præsteforeningen anfører endvidere, at det ikke er betryggende, hvis det overlades til ti forskellige myndigheder at forvalte regler, der ikke nødvendigvis følges ensartet i forvejen eller stringent i forhold til de forskellige tjenestemandretlige spor, og at det er en ringe retssikkerhed, at afgørelserne fremover kan indbringes for ombudsmanden og domstolene.

Præsteforeningen anfører derudover, at lovforslaget ikke redegør for den problemstilling at det forhold, at biskopperne varetager den daglige ledelse af præster og provster, ikke er ensbetydende med, at de også kan træffe egentlige forvaltningsretlige afgørelser udenfor egentlig bemyndigelse.

Præsteforeningen stiller endvidere spørgsmål ved, om bestemmelserne i lovforslaget gælder med tilbagevirkende kraft.

Akademikerne og **Provsteforeningen** tilslutter sig **Præsteforeningens** høringssvar i sin helhed.

Provsteforeningen giver derudover udtryk for, at de er særligt optagede af at undgå at øge en uensartet praksis mellem biskopperne, samt at fastholde klageadgangen for afgørelser, der handler om provsters ansættelsesforhold.

Hertil bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vedrørende klageadgang har til formål at gøre det muligt at gennemføre regeringens forslag til finanslov for 2025, hvorved der skal foretages et reelt

opgavebortfald i staten med henblik på at sikre bedre ressourceudnyttelse og begrænse administrationen. Det forventes, at bestemmelsen vil blive udmøntet ved bekendtgørelse, og at der vil blive fastsat regler om frister for klage over visse afgørelser inden for personale- og ansættelsesområdet samt om afskæring af klageadgang for visse afgørelser inden for personale- og ansættelsesområdet. Udkast til bekendtgørelse forventes udarbejdet og udsendt i selvstændig høring forud for udstedelse og ikrafttræden, og bekendtgørelsen påtænkes ikke at skulle have tilbagevirkende kraft i forhold til tidspunktet for udstedelse.

By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker, at lovforslaget ikke indeholder forslag om ændring af tjenestemandsløven og dermed heller ikke af tjenestemandsløvens § 26, stk. 2.

By-, Land- og Kirkeministeriet bemærker endvidere, at det følger af den gældende lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., at By-, Land- og Kirkeministeriet er ansættelsesmyndighed for folkekirkens præster og provster. Ministeriets beføjelser som arbejdsgiver for folkekirkens præster og provster – herunder udøvelse af ledelsesretten – er således en følge af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. Som det bl.a. fremgår af afsnit 2.2.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er en af biskoppernes centrale opgaver, på ministeriets vegne, at fungere som overordnet ansættelses og personaleforvaltende myndighed for de provster og præster, som er ansat inden for stiftet. Dette er bl.a. kodificeret ved den fortsat gældende bestemmelse i Danske Lov 2-17-1, hvorefter biskoppen "skal have alle Provster, Præster [...] under sig, og holde dem til at gjøre deres Embede, og see til, at alting gaar skikkeligen og ret til".

By-, Land- og Kirkeministeriet er derfor ikke enig med Præsteforeningen i, at lovforslagets foreslåede affattelse af en ny § 24 a, i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., går ud over, hvad loven vedrører, da ledelsesretten og dens udmøntning – fx i den fortsat gældende bestemmelse i Danske Lovs 2-17-1 – netop udspringer af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

By-, Land- og Kirkeministeriet skal også bemærke, at 1. kapitel i By-, Land- og Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse nr. 10913 af 15. marts 2005 om visse ændringer af administrationen af præsters løn- og ansættelsesvilkår, bemyndiger biskopperne til at behandle disciplinærsager vedrørende præster, uanset om der er tale om tjenestemandsansatte eller overenskomstansatte præster. Cirkulæreskrivelsens 1. kapitel tager dog højde for de særlige processuelle regler, som tjenestemandsløvens kapitel 4 fastsætter for disciplinærsager mod tjenestemænd. Tjenestemandsløvens kapitel 4 indeholder dog ikke regulering af diskretionære forhold. Reglerne vil ikke finde anvendelse før lovens forventede ikrafttræden den 1. januar 2025.

Endelig bemærker By-, Land- og Kirkeministeriet, at forslaget ikke vil medføre en tilførsel af opgaver i stifterne eller hos biskopperne, da det forudsættes, at stifterne allerede i dag besidder de nødvendige faglige og juridiske kompetencer og behandler sagerne på et højt fagligt niveau. By-, Land- og Kirkeministeriet henviser derudover til, at den foreslåede mulighed for, at ministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over afgørelserne, ikke afskærer By-, Land- og Kirkeministeriet fra af egen drift – som tilsynsmyndighed – at gå ind i konkrete sager for nærmere at undersøge, om en biskop har truffet en forkert afgørelse eller

begået grovere sagsbehandlingsfejl i forbindelse med sin behandling af en konkret sag. Derudover vil biskoppens (endelige) afgørelse kunne indbringes for Folketingets Ombudsmand efter de almindelige regler herom, ligesom parten efter de almindelige regler om domstolsprøvelse af forvaltningsakter, jf. grundlovens § 63, vil kunne indbringe afgørelsen for domstolene.

Akt nr. 426244

Side: 14

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.